

Dos rostres d'una conferència de pau

Benjamin Netanyahu, un dur que espera una oportunitat

La sala del ministeri d'Afers Estrangers israelià podria ser perfectament l'escenari d'una pel·lícula de James Bond: portes blindades de gairebé dos pams d'amplada, una taula de fusta noble de dimensions gegantines i en una paret d'un costat de la taula un grapat de mapes del món i de l'Orient Pròxim instal·lats sobre uns plafons mòbils. Aquesta és l'escenografia que acostuma a fer servir el vice-ministre d'Afers Estrangers israelià Benjamin Netanyahu —un dels membres destacats de la delegació israeliana desplaçada a Madrid i un home dur del Likud— cada vegada que es troba amb periodistes.

Les seves paraules, com les seves idees, són clares i directes. És un gran exemple del difícil equilibri entre la prudència i la discreció de la diplomàcia i la gosadia i arrogància dels homes d'acció. De fet, Netanyahu ha tastat els dos plats. Netanyahu va entrar de soldat i va acabar d'oficial dins un dels cossos d'elit de l'exèrcit israelià, la Brigada Givati. Però, al mateix temps, les seves paraules, les seves idees i el domini de la llengua anglesa són la millor herència dels quatre anys que va ser ambaixador d'Israel a Washington. És aquí on va adquirir el costum de parlar contínuament de la necessitat de democratitzar els països del món àrab que envolten Israel i és en aquest punt que sempre centra el seu discurs.

Netanyahu és un cognom de gran prestigi a Israel. El seu germà, Jonathan, és considerat avui un heroi nacional. Va ser l'home que va perdre la vida mentre dirigia el comando israelià que va posar fi al segrest d'un avió amb ciutadans israelians a l'aeroport d'Entebbe, la capital ugandesa. Després de la mort del seu germà, va crear una fundació amb el seu nom, Jonathan Netanyahu Institute, dedicada només a estudiar qüestions de terrorisme. Benjamin Netanyahu mateix ha editat un llibre amb un títol que ja ho diu tot: *Terrorisme. Com Occident pot guanyar*.

Però va ser durant els primers dies de la guerra del golf Pèrsic quan Netanyahu va adquirir una notorietat especial. Durant una entrevista en directe per la CNN van sonar les sirenes d'alarma anunciant un atac de missils iraquians contra Israel. Sense perdre les formes va agafar la careta antigàs i va posar-se-la davant les càmeres de televisió. Només ell, amb un domini de la càmera inqüestionable, podia fer-ho tan bé. Benjamin Netanyahu ha anat a Madrid a fer costat, com a bon falcó, al seu primer ministre, Yitzhak Shamir, i enfrontat al seu superior directe, el ministre d'Afers Estrangers, David Levy. Netanyahu està a segona fila sempre, però ambicionant d'esser primer a la fotografia. Crec que va pel camí i l'aconseguir-ho.

Hanan Ashraui, la veu dels palestins a Madrid

Era un dia gris i el cel estava totalment tapat per núvols que no anunciaven res de bo. El nostre cotxe va arribar amb uns minuts de retard. Era Ayman, el nostre acompanyant palestí, qui ens havia d'obrir les portes per entrar als territoris ocupats. Els controls de l'exèrcit israelià s'havien intensificat durant els últims dies. Tot just havien passat unes setmanes de la matança de palestins a la mesquita d'Al-Aqsa. Des de feia dies ciutadans àrabs, al crit d'"Al·là ahbar", havien començat a apunyalat els jueus que els passaven per davant.

La queda imposada als territoris ocupats de Gaza i Cisjordània impedia en tot moment el trànsit de persones i vehicles entre Israel i els territoris ocupats. Aquell matí va haver-hi sort, i vam poder burlar la vigilància. Darrere nostre quedava la carretera de Nablús i l'activitat febril del Jerusalem jueu. Davant els nostres ulls apareixia la ciutat de Ramallah, nom àrab que vol dir Muntanyes de Déu. Ciutat fantasma. Ningú al carrer. Les parets totes plenes d'inscripcions en àrab fent crides en favor de la Intifada.

Com fantasmes enmig d'un castell abandonat, una patrulla de l'exèrcit israelià vigilava els carrers de Ramallah. Al final arribem a destinació. De fora és una casa gran, àmplia i lluminosa, construïda a la zona de la ciutat on viuen els notables palestins, és la casa de Hanan Ashraui. La dona de 46 anys, portava de la delegació palestina que ha anat a Madrid. Una de les filles ens obre la porta, baixem per unes escales i ens asseiem en una sala al costat del seu despatx ple de llibres i papers i on dos ordinadors en marxa ens mostren que han treballat fins fa poca estona. Hanan Ashraui fa la seva entrada, duu pantalons i porta un cigar que no deixarà de fumar tota l'estona. Les seves mans, fortes, no paren de moure's mentre ens fa un repàs exhaustiu, en un anglès perfecte, dels problemes de la població palestina. Ashraui ens explica de quina manera els tres anys d'Intifada han deixat greu-ment afectada l'economia palestina i com les autoritats israelianes condueixen la queda als territoris ocupats. Una queda que impedeix als nens d'anar a escola, als pares d'anar a treballar i guanyar-se el sou. Hanan Ashraui domina les xifres, controla la situació, és com si ho hagués fet moltes vegades. I de fet així és. Molts telespectadors nord-americans la recorden com una habitual als debats sobre la qüestió palestina i la pau al Pròxim Orient. Ara aquesta dona de 46 anys, que no pogué contenir les llàgrimes quan va sortir dels territoris ocupats cap a Amman, primera etapa del viatge a Madrid, és la cara i els ulls dels palestins. Durant uns dies, els seus ulls negres com el carbó deixaran de contemplant els camps d'oliveres que es veuen des de les finestres de casa seva per donar una oportunitat a la pau.

Josep Morell